

Potilaan oikeudet

Potilaalla on oikeus (laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992)

- saada terveydentilansa edellyttämää hoitoa niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä
- laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon
- hyvään kohteluun (mm. ihmisarvon, vakaumuksen ja yksityisyyden kunnioittaminen, yhdenvertaisuus, yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen)
- saada tieto hoitoon pääsyn ajankohdasta
- saada tietoa terveydentilastaan, hoidon merkityksestä, eri hoitovaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista sekä muista hänen hoitoonsa liittyvistä seikoista
- osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon ja kieltäytyä hoidosta
 - hoidon tulee tapahtua yhteisymmärryksessä potilaan kanssa
- hoitosuunnitelman laatimiseen tarvittaessa
 - suunnitelma on laadittava yhteisymmärryksessä potilaan, hänen omaisensa tai läheisensä tai hänen laillisen edustajansa kanssa
- tutustua hänestä talletettuihin tietoihin ja pyytää virheellisten tietojen korjaamista

Potilaan oikeusturvakeinot (vaikuttamiskeinot ja menettely ongelmatilanteissa)

- Palautteen antaminen
 - Mahdolliset väärinkäsitykset potilaan ja hänen hoitoonsa osallistuneiden välillä voidaan usein selvittää avoimella keskustelulla.
- Muistutus
 - osoitetaan toimintayksikön vastuuhenkilölle
 - laaditaan vapaamuotoisesti tai käyttämällä valmista lomaketta
 - https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/tyytymattomyys_hoitoon
- Kantelu aluehallintovirastolle, Valviralle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle
 - <https://avi.fi/asioi/viranomainen/valvonta-ja-kantelut>
 - https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/tyytymattomyys_hoitoon
 - <https://www.oikeusasiamies.fi/kantelu-oikeusasiamiehelle>
- Hallintoriitamenettely (esim. hoitoon pääsyn viivästyminen) (www.oikeus.fi)
- Potilasvahinkoilmoitus (www.pvk.fi)
- Lääkevahinkoilmoitus (www.laakevahinko.fi)
- Potilasasiavastaavan palveluiden hyödyntäminen
 - Yhteystiedot saa hoitopaikasta tai toimintayksikön internetsivuilta.

Hoitoon pääsyn määräajat (terveydenhuoltolaki 1326/2010)

Ensiapuun ja kiireelliseen hoitoon on päästävää heti potilaan asuinpaikasta riippumatta.

Kiireetön hoito

- Terveyskeskus/terveysasema
 - Arkipäivisin virka-aikana yhteys ja arvio hoidon tarpeesta saatava saman päivän aikana
 - Hoitoon päästävää kolmen kuukauden kuluessa
- Erikoissairaanhoito
 - Hoidon tarpeen arviointi aloitettava kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta.
 - Arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arviointi tehtävä kolmessa kuukaudessa lähetteen saapumisesta.
 - Tarpeelliseksi todettu hoito aloitettava kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen toteamisesta.

Jos hyvinvointialue ei pysty itse antamaan hoitoa määräajassa, sen on järjestettävä potilaalle mahdollisuus päästä hoitoon muualle. Potilaalle ei aiheudu tästä ylimääräisiä kuluja.

Hoitopaikan valinta (terveydenhuoltolaki 1326/2010)

Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta perusterveydenhuollossa

- Potilas voi valita, miltä oman hyvinvointialueen terveyskeskuksen terveysasemalta hän haluaa saada hoitoa.
- Potilaalla on oikeus halutessaan mennä hoitoon myös mihin tahansa muuhun terveyskeskukseen tai sen terveysasemalle Suomessa. Hoitopaikkaa voi vaihtaa kerran vuodessa.
- Terveyskeskuksen tai -aseman vaihdosta pitää ilmoittaa kirjallisesti nykyiselle ja valitulle terveyskeskukselle tai -asemalle. Hoitovastuu siirtyy viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta.

Kiireettömän hoidon hoitopaikan valinta erikoissairaanhoidossa

- Potilas voi valita yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin kanssa erikoissairaanhoidon hoitoyksikön mistä tahansa Suomessa.
- Pitkäaikaissairautta sairastavalla on oikeus vaihtaa hoitopaikkaa, vaikka hoito olisi jo aloitettu (lähetteen voi pyytää samaa sairautta varten useamman kerran).

Potilasoikeusneuvonta

Kuluttajaliiton kaikille avoin, maksuton neuvonta potilaiden sekä sosiaalipalvelujen asiakkaiden oikeuksista maanantaisin klo 9–11 ja 13–15 numerossa 09 454 22 150 (mpm/pvm). HUOM! Avoinna joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina vain klo 9–11